N. 467.

CURRENDA II.

A. D. 1859.

L. prez. 174 a Kons. 2651 z r. 1858.

Spory małżeńkie wojskowych, które do Sądu małżeńskiego cywilno-duchownego, które zaś do Sądu małż. wojskowo-duchownego należą, i komu wyroki mają być udzielane i t. p. wyłuszcza się.

Według Rozporządzenia W. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, tudzież c. k. jeneralnéj Nadkomendy wojskowéj z 19. Sierp. 1958 udzielonego przez W. Prezydyum krajowe Krak. pod 25. Paź. 1858 L. 3769 i wydrukowanego w Części XXXVIII. pod L. 142 r. z. w niem. Dzienniku Praw Państwa

1. Sąd małżeńsbi cywilno-duchowny ma załatwiać spory małżeńskie osób wojskowych w zakresie jego zostających albo na *urlopie* będących od Feldwebla lub Wachmistrza na dół albo wojskowych do *rezerwy nieczynnéj* należących... podczas gdy takowe nie są powołane do wojska lub od niego nie mają jeszcze uwolnienia, a mianowicie wojskowych na *drugi sposób* (zweite Art.) *) ożenionych, a to wtedy, jeśli skarga podana bywa przeciw żonie do stanu cywilnego należącéj; do Sądu zaś wojskowo-duchownego należy rozstrzyganie spraw małżeńskich wojska *ruchomego*, *(Militiae vagae)* w służbie czynnéj będącego.

2. Wyrok Sądu małżeńskiego cywilno-duchownego dla osób wyż wspomnionych za *ważnością* małżeństwa od tegoż Sądu nie tylko politycznemu Szefowi krajn ale i wojskowemu Sądowi małżeńskiemu celem przesłania go do c. k. jeneralnej Nadkomendy wojskowéj przedłożonym być musi; a znowu wyrok *separacyą od łoża i stołu* dla takowych orzekający już to cywilnéj Instancyi małżonków, już to wojskowemu Sądowi małżeńskiemu udzielonym być winien, wyrok zaś Sądu wojskowo-duchownego o *ważności* małżeństwa osób na *drugi sposób* zaślubionych również politycznemu Szefowi kraju, w którym mieszka małżonka do stanu cywilnego należąca, udzielonym, a o *separacyi zapadłéj* osobista żony *instancya* uwiadomioną będzie.

3. Przepisy §. 15. i 16. Dodatku I. do nowego Prawa małżeńskiego o *zapowiedziach*, aby one wołane bywały tak w parafii oblubieńca jako i oblubienicy, albo w więcéj miejscach, jeśli jedno z nich nie zamieszkało jeszcze 6 tygodni w parafii, na małżeństwa należących do wojska *ruchomego*, nie mają być rozciągane; gdyż zapowiedzi ich w kościele wojskowym (Feldkapelle) wołane za *dostateczne* osądzają się... toż samo nie mają być za-

---

*) Małżeństwa na 2. sposób zawarte, te się nazywają, jeśli oblubienica rewersem przed ślubem się obowiązała zostawać w domu, choćby męża do pułku powołano; a znowu na pierwszy sposób, czyli według I. klasy (nach erster Art) zawarte są wtedy, jeśli wojskowy zaślubia sobie żonę w pułku, i ta z nim w pułku zostaje, wspólną z nim ma kwaterę i t. p.

stosowane §§. 61, 62 i 63. Dodatku II. do Prawa małżeńskiego, w których to wymaga się, aby wyrok Sądu małżeńskiego na rozdział (separacyą) zawierał okoliczność, *czy i jak dalece* małżonkowie lub jedno z nich zawinili; oraz aby cywilny sąd wdawał się w sprawę względem rozdziału majątku, zaopatrzenia dzieci i t. p. Tekst niemiecki tak opiewa:

Präs. Z. 3769 v. J. 1858. Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht und des Armee-Ober-Commando's dto 19. August 1858. wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit die Anwendung einiger Vorschriften des mit dem kais. Patente v. 8. Okt. 1856 kundgemachten Ehegesetzes auf einzelne Klassen der zur Militia vaga gehörigen Personen näher bestimmt wird.

»Um den Zweifeln zu begegnen, welche über die Anwendung einiger Vorschriften des, mit dem kaiserlichen Patente vom 8. October 1856 kundgemachten Ehegesetzes auf Militärpersonen angeregt worden sind, findet man folgende nähere Bestimmungen zu treffen:

1. Ueber die Ehestreitigkeiten der bis zur Einberufung oder Entlassung beurlaubten Mannschaft, vom Feldwebel oder Wachtmeister abwärts, und der nicht activen Reservemannschaft hat, obwohl dieselben in der Regel als zur Militia vaga gehörig, der militär-geistlichen Jurisdiction unterstehen, das civil-geistliche Ehegericht ihres Aufenthaltsortes zu verhandeln und zu entscheiden; dasselbe gilt bezüglich der Ehesachen der nach der zweiten Art verheiratheten Militärmannschaft, wenn die Klage gegen die dem Civilstande angehörende Gattin gerichtet wird.

2. Jedes, von einem civilgeistlichen Ehegerichte gefällte Urtheil über die Giltigkeit der Ehe einer Person der Militia vaga ist von demselben nicht nur dem politischen Landesschef, sondern auch dem militär-geistlichen Ehegerichte zur weiteren Vorlage an das Armee-Ober-Commando mitzutheilen. Zu demselben Behufe ist die von einem civilgeistlichen Ehegerichte ausgesprochene Scheidung einer solchen Person nicht nur der Civilinstanz der Gatten, sondern auch dem geistlichen Ehegerichte der Armee zur Kenntniß zu bringen.

3. Das von dem militär-geistlichen Ehegerichte gefällte Urtheil über die Giltigkeit der Ehe einer nach zweiter Art verehelichten Militärperson wird dem politischen Landesschef des Wohnortes der, dem Civilstande angehörigen Gattin mitgetheilt, und über die von dem militärgeistlichen Ehegerichte ausgesprochene Scheidung einer solchen Militärperson die Personalinstanz der Gattin verständiget werden.

4. Die Vorschrift des §. 15. und 16 des Anhanges I, dann der §§. 61, 62 und 63 des Anhanges II des Ehegesetzes, bezüglich des Aufgebotes, findet auf Ehen der zur Militia vaga gehörigen Militärpersonen keine Anwendung, und es ist die, bei der zuständigen Feldcapelle erfolgte Verkündigung solcher Ehen bezüglich dieser Militärpersonen für ausreichend zu halten.»

Rozporządzenie niniejsze niech służy tak Przewielebnemu Sądowi małżeńskiemu jako i Szanownemu po Diecezyi Duchowieństwu do wiadomości i zachowania, do dawania rad i. t. p.

Z Konsystorza Biskupiego. Tarnów 23 Listopada 1858.

L. K. 3266 z r. 1858.

Pozwolenia wojskowej Komendy dane wojskowym na drugi sposób małżeństwo zawierającym, z krajów Austryackich, gdzie jeszcze konsensa poddańcze istnieją, o jakim dokumencie mają zawierać wzmiankę i t. p.

Na mocy Rozporządzenia W. Ministerstwa wojny z 7. Kw. 1851 L. 1619 obowiązany był oblubieniec wojskowy, chcący zawrzeć małżeństwo na *drugi sposób*, wykazać się zezwoleniem gromady, do któréj należał, przed swoją Władzą wojskową celem uzyskania pozwolenia wojskowego do ożenienia się, ale toż Rozporządzenie znasza się najnowszym Cyrkularzem c. k. jener. Nadkomendy wojskowej z 23. Wrz. 1858 Oddział VI. L. 8382. a władza odjęta gminom powierzona została c. k. Urzędom powiatowym do wydawania konsensów a to Rozporządzeniem W. Ministeryum z 19. Sty. 1853 w D. P. P. L. 10. w krajach koronnych Austryackich wyjąwszy prowincye: Lombardzko-Weneckie Królestwo, Węgry, Siedmiogród, Kroacyą, Slawonią, Województwo Serbskie z Banatem Temeszkim, Galicyą i Kraków, Bukowinę i Dalmacyą, dla których owe zezwolenia polityczne (Meldzettel, Heiratslizenzen) uchylone zostały. Według wzmiankowanego dopiero Cyrkularza wszyscy wojskowi na *drugi sposób* ożenić się pragnący, czy zostają w *czynnej armii*, czy na *urlopie*, lub *w rezerwie*, którzy z innych niż wyszczególnionych krajów pochodzą, postarać się winni o *konsensa powiatowe*, albo, jeśli według charakteru swego n. p. jako wolni mieszczanie, obywatele i t. p. nie potrzebują takiego konsensu, o *zaświadczenie* u Powiatu swego, jako wyjętymi są od wystarania się o konsens.

Takie pozwolenie lub zaświadczenie ma pozostać w Aktach c. k. Komendy wojskowéj zezwolenie do żenienia się udzielającéj, ale w tém zezwoleniu wojskowém musi być wyrażona władza, która wydała powyższy dokument, oraz datum i Liczba jego... nie mniej, że pozwolenie albo zaświadczenie powiatowe poprzednio w saméj rzeczy przedłożone zostało, albo że wojskowy należy do gminy z owych krajów, konsensom nie podlegających. Na mocy takiego tylko pozwolenia wojskowej komendy Szan. Rządzcy kościołów wezwani i delegowani od ks. kapelana wojskowego do dawania ślubu wojskowym wyżej wspomnionym przystąpić mogą do urzędowania kościelnego i zapisywania ślubu do metrykalnej księgi z odwołaniem się na otrzymane zezwolenie, które zachowywać winni w aktach.

Taka jest treść Rozporządzenia W. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z 11. Paź. 1858 L. 16902 udzielonego nam przez W. Rząd Krajowy Krak. pod d. 17. List. 1858 L. 31168, które naznaczone *dosłownie* w Kons. Rozporządzeniu niemieckiém tuż wydrukowaném zawiera się.

K. Z. 3266. »Zufolge der h. Ministerial-Verordnung v. 19. Jänner 1853 (R. G. Bl. R. 10) in welcher die Allerhöchsten Bestimmungen über die Amtswirksamkeit der k. k. Bezirks-Aemter enthalten sind, steht diesen die Ertheilung der politischen Ehe-Konsense über Einvernehmen der Gemeindevorsteher zu, in so weit solche Bewilligungen erforderlich und nicht ausnahmsweise der höheren Behörde vorbehalten sind.

Das Erforderniß einer Heiratsbewilligung von Seite der politischen Obrigkeit besteht dermalen nicht im lombardisch-venezianischen Königreiche, in Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft mit dem Temescher Banate, in Galizien

und Krakau, in der Bukowina und Dalmatien. In den übrigen Kronländern haben jene Ehewerber die erwähnte Heiratsbewilligung beizubringen, welche davon durch die politischen Verordnungen nicht losgezählt sind.

Diese Bestimmungen sind von Seite des h. k. k. Armee-Ober-Commando laut der Zirkular-Verordnung desselben vom 23. Sept. 1858 Abth. VI. N. 8382 auf die bei der Truppe befindlichen, dem beurlaubten oder dem Reservestande angehörigen Soldaten, welche nach zweiter Art die Ehe schließen, in der Weise in Anwendung gebracht worden, daß die Bewilligung zu einer solchen Ehe, wenn dieselbe nach der militärischen Dienstes-Rücksichten überhaupt zuläßig erscheint, von den hiezu berechtigten Truppen-Kommanden den zu einer Gemeinde der erstgenannten Kronländer zuständigen Militärpersonen ohne Beibringung eines politischen Ehe-Consenses gewährt, den zu einer Gemeinde der übrigen Kronländer zuständigen Militärpersonen aber nur dann zugestanden werden soll, weun sie den von dem k. k. Bezirksamte dieser Gemeinde ertheilten politischen Ehe-Consens oder das von diesem k. k. Bezirks-Amte ausgestellte Zeugniß vorweisen, daß sie für ihre Person nach Maßgabe der bestehenden Gesetze zur erlaubten Eheschliessung eines solchen Consenses nicht bedürfen. Die erwähnte Urkunde hat bei den Akten des die militärische Heiraths-Lizenz ertheilenden Truppen-Kommando zu verbleiben; doch soll in dieser Lizenz unter Angabe der Behörde, welche die in Rede stehende Urkunde ausgestellt hat, dann des Datums und der Geschäftszahl dieser Urkunde, ersichtlich gemacht werden, daß der politische Ehe-Consens beziehungsweise das ämtliche Zeugniß über den Nichtbedarf eines solchen beigebracht worden, oder die betreffende Militärperson zu einer Gemeinde jener Kronländer zuständig sei, in denen das Erforderniß einer Heirathsbewilligung von Seite der politischen Obrigkeit nicht besteht; wornach die zur Trauung der nach der zweiten Art sich verehelichenden Militvrpersonen bestellten Zivilseelsorger durch den Inhalt der ihnen zukommenden, von dem detreffenden Feldkaplane vorschriftsmäßig clausulirten militärischen Heirathslizenz in die Kenntniß dessen kommen werden, was sie hinsichtlich des politischen Ehe-Consenses behufs der Mitwirkung zur Eheschließung und der Führung des Trauungsbuches zu wißen benöthigen. Dieß vorausgesezt entfällt für heirathende Militärpersonen unter allen Umständen die Nothwendigkeit der Beibringung einer Zustimmung ihrer Zuständigkeits-Gemeinde zur Verehelichung, und ist deßhalb durch die bezogene Zirkular-Verordnung des h. k. k. Armee-Ober-Kommando die Vorschrift der h. Kriegs-Ministerial-Verordnung v. 7. April 1851 B. 1619 zufolge deren einem Soldaten die Bewilligung zur Ehe nach der zweiten Art nur nach Vorweisung der Zustimmung seiner Zuständigkeitsgemeinde ertheilt werden durfte, außer Wirksamkeit gesezt worden.«

Wovon der Ehrw. Klerus in Folge des Erlaßes des h. k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht v. 11. Okt. 1858 Z. 16902 und Eröff. des h. Landesreg. v. 17. Nov. 1858 Z. 31168 zur Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt wird.

Udzieliwszy osnowę niniejszego W. Rozporządzenia w 2 językach tuszymy sobie, że Szanowne Duchowieństwo po należytém jego przeczytaniu zgłębił takową, a zatem zwracać będzie uwagę na treść pozwoleń wojskowych w mowie będących, od XX. Kapelanów wojskowych przy delegacyi odebranych, a mianowicie, czy odwołują się na poprzednie zezwolenie lub zaświadczenie powiatowe i t. d.

Dan w Konsystorzu Biskupim. Tarnów dnia 2. Grudnia 1858.

N. 2873 ex 1858.

Missae fundatae ac currentes statuto tempore et in ecclesia respectiva rite persolvendae, nec non persolutio sedulo praenotanda; philurae Missarum fundi Relig. asservandae etc.

In Jure ecclesiastico quoad *Missas fundatas* legimus: „Fundatio sacra ab Episcopo acceptata et a summo Principe confirmata ex parte possessoris beneficii præpositorumq. ecclesiæ aut collegii eccl. *obligationem* inducit, eidem omnibus numeris satisfaciendi. Obligatio ista *officium justitiae* est, quod qui negligunt, ad *restitutionem* tenentur. Hunc in finem decretum est, ut *tabula fundationum* in sacristia cujusvis ecclesiæ affigatur“ et rursus circa *Missas currentes* ibidem regulæ adducuntur hæ: „1. Sacerdos stipendium accipiens ex *justitia* ad applicationem ab offerente petitam obligatur. 2. Neque unica Missa plurium Missarum obligationibus satisfacere potest, sed tot celebrare debet missas, quot stipendia accepit. 3. In accipiendis Missarum stipendiis sollicite evitanda sunt, quæcunque *simoniam*, turpem quæstum, aut inhonestam negotiationem sapiunt. 4. Ea de causa certa stipendii summa lege statuta est, ut nimirum inhonestæ negotiationes arceantur; neque ista majorem stipulari unquam licet, neque minorem acceptando.. stipendia veluti auctionis more colligere. 5. Similiter vetitum est, obligationes Missarum reservata sibi quadam stipendii consueti parte *) in alios sacerdotes transferre, aut ea in loca mittere, ubi minor stipendii summa introducta. 6. Missae quoque in *ecclesia illa* persolvendæ sunt, cui stipendia traduntur aut pro qua *fundatio* est facta, nisi *dispensatio* ab Ordinario loci præsto sit, eas *extra ecclesiam* illam absolvendi.“

De *accumulatione* Missarum et *tempore*, quo celebrandæ sint, Benedictus XIV. Lib. XIII. Cap. XXV. N. X. hæc in opere: *De Synodo Diœcesana* scribit: „Observare juvat, incredibili plane zelo semper advigilasse Apostolicam Sedem, ne pia benefactorum vota fraudentur, neve acceptentur reditus, aut recipiantur manuales eleemosynae pro celebratione et applicatione Missarum, absque eo quod Missæ re ipsa celebrentur et applicentur, ne ita immensus veluti acervus fiat Missarum, quæ celebratæ non fuerint, nec applicatæ, quæque nec possint in posterum celebrari et applicari. Ut veritas hæc manifeste cognoscatur, satis est, ut legantur Urbani VIII. Decreta, confirmata ab Innocentio XII. in præcitata sua Constitutione,

*) Excipitur casus, si Missæ ipsæ in ecclesia paupere celebrentur, quæ suppeditat stipendia præsentibus sacerdotibus... juxta Decr. Congr. Concil. apud *Croix*. tenoris: „Permittendum non esse, ut ecclesiæ ac loca pia seu illorum administratores, ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam, utcumq. minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum ecclesiæ et loca pia *alios* non habet *reditus*, quos in usum earumdem expensarum erogare licite possint, et tunc quam partionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum sacrificio necessario sunt subeundæ, nihilominus... absolute tot Missae celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.“

ubi ad praecavendum ejusmodi abusum statuitur, ne cui liceat acceptare *onera perpetua Missarum*, antequam ab Episcopo quoad ecclesias sibi subjectas... praehabitum fuerit diligens opportunarum rerum examen ad hoc, ut novorum onerum implementum in tuto collocetur; itemne aliae recipiantur adventitiæ eleemosynae Missarum, quoties jam celebratae non fuerint Missae, pro quibus antea oblata fuerat ac recepta eleemosyna; vel saltem ne nova acceptentur stipendia, nisi Missae celebrari possint *infra modicum tempus*, quod juxta interpretationem subsequentium decretorum Congregationis Concilii, *unius mensis spatio* continetur; uti videre est in *nostra Instit. 56 §. Non minorem.*“ Si autem tempus non sit determinatum, arbitrio boni viri, pensatis singulis circumstantiis determinandum illud est, et sic aliquando potest esse brevius, aliquando amplius *duobus mensibus.* (Sic auctor rom. apud Lucium *Ferrar.* V. Miss. a. 5. in addit). S. Liguori ad 12. haec adducit: „Quamvis onera suscepta *infra modicum tempus* adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione id sciat et consentiat, ut illae tunc demum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quo minus eo casu eleemosyna acciperetur pro iisdem Missis juxta benefactoris consensum celebrandis. S. Cong. in responso ad 12 apud Croix. Lege Probst. pag. 93. Verwaltung der hochh. Eucharistie.

Consistorium vero hujas Missarum *accumulationem* inhibiturum, ad calcem Directorii Officii div. a. 1838 imprimendum curaverat: „Vetitum est accipere *novas* Missarum *eleemosynas* iis, qui veteres habent satisfaciendas, *dummodo*, ut legitur in Decreto Urbani VIII. *infra modicum tempus non possit omnibus satisfieri. Modicum tempus* definivit Sacra Congregatio esse *unum mensem. De Sacris. Mis. Lib. 3. Cap. 24. §. 14.*“

Insuper a Curia hac praescripti noscuntur *libri* implendarum obligationum cum prænotatione persolutionis; demandata Decanalis revisio eorum et subscriptio &c. conservatio philurarum cum Missis e fundo relig. aut remissio earum post absolutionem instantanea, indicatio restantium Missarum talium sub aliqua cooperaturæ vacantia. His non obstantibus casus tristes obvenire solent, a) quod post Curatos jam defunctos quosdam præprimis penes ecclesias *miraculosas* constitutos haud exiguus impersolutarum Missarum detegatur numerus, aut penes viventes adhuc notabilis Missarum reperiatur portio, quæ vix *infra unius anni curriculum* absolvi possent, et nihilominus ferme quotidie novae accrescant. b) Stipendia Missarum ejusmodi a piis ad loca sacra adventantibus in copia oblata parce nonnisi Presbyteris in confessionali adjuvantibus concedi solent, inde murmur contra avaritiam tantopere execrandam, ob quam nec currum conductum exsolvere valent juvenes Confessarii eleemosynam Missalem anhelantes, adjutoriumq. Parochorum pecuniarium exoptantes. Praeterea dilatione Missarum dantes... orbantur fructibus Missae exoptatis, e. g. quando pro felice partu jam imminente. pro graviter aegroto, agonizante, pro avertendo certo infortunio, suscipiendo itinere aut sopiendo negotio moram non patiente... pro recenter demortuis... stipendia offerunt. Quanta responsabilitas! c) *Libri implendarum obligationum* praescripti proh dolor! non ubique adsunt, nec *persolutio earum praenotatur*, inde saepe magna calamitas praeprimis cum Missis e fundo religionis, penes Parochorum aut Cooperatorum mutationes. d) Imo saepe philurae Missarum fundi relig. buchhaltericae (Religionsfondsmessen-Ausweise) in loco evanescunt... unde rursus variæ enascuntur scriptitationes inamoenae.

In tam funesto rerum statu iterum atq. iterum appelamus ad characterem sacerdotalem, ad stimulos conscientiae, ad invigilantiam Perillustrium Decanorum, quoad *libros praenotationis Missarum persolutarum;* quoad *commulationem* et *distributionem* accumulatarum; quoad *conservationem* philurarum cum Missis fundi relig. praestolantes in omnibus his conscientiosissimam Canonum et Ordinationum Coalium executionem.

E Consistorio Episcopali. Tarnoviae 18. Novembris 1858.

N. 451.

Eliberatio restantium in matrimonialibus adurgetur atq. major in ejusmodi negotiis commendatur solicitudo.

A Judicio Nostro matrimoniali hanc ingratam percepimus notitiam, plurimos Ven. Parochos, imo Decanos in decretis Judicii Nostri matrimonialis eliberandis valde desides esse, requisitiones Judicii etiam ultra annum sine ullo responso relinquere, atque communicata sibi hunc in finem allegata plane non remittere. Hac autem segnitie partes plurimis molestiis, periculis tam salutis animæ quam corporis exponuntur, Judicium vero, cujus membra ceteroquin multis aliis non minus gravibus negotiis occupari debent, citra necessitatem labore obruitur, nam partes iterato supplices libellos anteponunt, causæ accelerationem expetunt, quæ omnia exhibita etiam in Sessionibus referri, pertractari et supra quibus protocolla sessionis conscribi debent. Si jam Judicium adhuc iteratis iteratisque specialibus provocationibus ad resp. Ven. Parochos, negotia urgere vellet, profecto magis ad oppugnandam eorum segnitiem, quam ad cognoscendas causas matrimoniales se constitutum videret. Insuper ante *plures hebdomades* nonnulli Parochi provocati exstitere ad taxas a suis parochianis repetendas et ad Judicium promovendas, et hoc ad Nr. J. M. 3, 26, 43, 52, 72, 80, 81; si jam dictum Tribunal etiam has exiguas taxas nonnullos cruciferos Val. Austr. efficientes ope novarum expeditionum exigere vellet, expensæ cancellariæ quantum taxarum superarent. Omnes itaque, quos hæc admonitio Nostra concernit, velint hæc perpendere et curare, ne similia denuo percipere debeamus.

E Consistorio Episcopali. Tarnoviae 6. Februarii 1859.

N· 496.

De functionibus ss. tempore quadragesimali.

Labores circa confessiones et devotiones 5 hebdomadum cum exspirio anni exantlastis Venerabiles Fratres! immensos atque iisdem jam tot pœnitentium reconciliationem perfecistis, jam tot e thesauro indulgentiarum locupletastis. Merces pro eis manet sempiterna. Nunc rursus appropinquant dies laboris, certaminis atque luctus, qni ut juxta effatum S. Pauli 2 Cor. 6. evadant *dies salutis*, iterum opus est sudore Vestro, ob labores imminentes, qui consistant quæsumus: *a.* In concitatione fidelium ad jejunium jam die Cinerum aut I. Dom. strictissimum, cum *una saturatione* propinanda, pro quo, si dispensatio pro consuetis diebus subsecuta fuerit, precibus, eleemosynis... recompensatio subeunda est. De hac recompensa famuli famulæq. in urbibus, ubi dispensatio plerumque obtinet generalis, raro habent notitiam sanam, quare frequentius jam e s. rostro jam in Confessionali desuper informentur. Momenta obligationis jejunandi hoc anno supersedemus, quum et anteriores Currendæ, jam Missale ac Breviarium uberrima de encomiis emolumentisve quotidie iis præ oculis ponunt, qui nedum memoria de jejunio retinent cuncta. *b.* In præparatione parochianorum ad dignam Sacramentorum

Pœnitentiæ et Eucharistiæ susceptionem. Hujus respectu Ordo devotionis typo impressus ex a. 1824 et 1845 impense commendant, ut in catechisationibus aut instructionibus antemeridianis II. Dom. Quadrag. de *examine* conscientiæ; III. de *Contritione*; IV. de firmo *Proposito* V. de *Confessione* et *Satisfactione*; VI. de s. *Communione* verba faciant energica. Si die Cinerum sufficiens de jejunio substrata fuerit instructio, omnes 6 Dom. quadragesimales præparationi memoratæ impendi possunt. Præprimis *contritio* meretur plurimam *considerationem*, quia ab eadem dependet omnis in virtute progressus. *c.* In curanda devotione pomeridiana passionali (Gorzkie Żale) et concione de passione post eam, quam pro dolor! desides ecclesiarum Rectores cum suo ac suorum detrimento passim negligere, licet non ubique, haud verentur. *d.* In celebratione Communionis paschalis solennissima jam brevi ad pœnitentes, si plures adsint, *exhortatione*, jam *recitatione* preciuncularum præscriptarum...*) nec non in obeundo posteriorem Hebdomadis sanctæ partem *devotissime*, i. e. recitatione breviarii in templo solenniter cum Cooperatore Organariove, si tempus et vires suffecerint, et *meditationibus*, in cubiculis suis &c. *Qui hanc regulam secuti fuerint, pax super illos. Gal. 6. 16.*

Dabamus in Palatio Episcopali. Tarnoviæ 9. Februarii 1859.

N. 59, 235 et 425.

Piis ad aram suffragiis commendatur

Anima p. m. Relig. Augustini Dębowski, Patris Conventus Vielic. in loco nativitatis (Vielic.) et in ætate 68 ann. 2. Jan. rursus R. Thomæ Trpik pens. jubilati in ætate 70 an. 18. Jan. et R. Joannis Przybiś Coop. in Królówka æt. 49. 1. Feb. a. c. demortuorum.

*) Hae preces, ut finem salubrem assequantur, cum populo sunt recitandae, quatenus in ejus animo excitentur actus gratitudinis, humilitatis, fidei, spei, charitatis, oblationis, adorationis... necessarii circa tanta salutis remedia, i. e. Sacramenta; idcirco Sacerdos ante Communionem extracta pixide cum Sacr. et congregatis prope Altare ad mensam commun. pœnitentibus eo fine, ut audire valeant recitantem, non in medio altaris terga vertendo populo, sed ex parte Evangelii, flectendo, aut quomagis vox audiatur, stando, ac voce sonora et lenta, guttativa, non veloce, ut quodlibet vocabulum ore proferre valeant, nec non cum affectu ad excitandum affectum multiformem... eas peroret.

Ritus ex haeresi vel schismate revertentes in sinum ecclesiae cath. recipiendi atq. benedicendi proles in festis sanctae Infantiae Jesu.

Ven. Clero mittitur in annexo ⁒. pro quolibet Presbytero resp. qua strena seu colenda pro anno el. Ritualibus assuendus reapse, ne ita sensim evanescat, prout Ritus benedicendi conjuges jubilatos, qui raro apud aliquam ecclesiam assutus invenitur... atque adhibendus tamdiu, donec alio surrogetur, una cum votis et suffragiis, ut revertentes quam plurimos recipere nec non plures ad Societatem s. Infantiae susceptas, innumeras benedicere mereatur.

☞ Perill. 4 Decani additamentum 10 x. ad taxam 30 x. C. M. pro Curr. a. 1858 nedum immiserunt. ☜

Josephus Alojsius,

Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae, die 10, Feb. 1859.

PAULUS PIKULSKI, Cancellarius.

Typis Anastasii Rusinowski Tarnoviæ.